

སྒྲིག་ཆགས་སྒྲོར་བྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་སྐད་།

藏族动物故事

(藏 汉 文 对 照)

ཆེ་ཁྱེན་མི་རིགས་དབུ་མྱེན་ཁང་།

1982 ལོར་ བེང་དུ་

ཐུག་ཆགས་སྐར་ཕྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་ཐུང་།

མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན།

མི་ཁྱོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཆ་ཁང་གིས་བཀྲམ།

མི་ཁྱོན་ཞིན་ཏུ་པར་འདེབས་བཅོ་གྲས་དཔར།

དཔེ་རིན་ 0.25 元

藏族动物故事 (藏汉文对照)

佟锦华 黄布凡 编译

四川民族出版社出版

(成都盐道街三号)

四川省新华书店发行

四川新华印刷厂印刷

开本787×1092毫米 1/32 印张 3.25

1982年7月第一版

1982年7月第一次印刷

印数：1—2,500册

书号：M10140·42

定价：0.25元

前 言

(一)

本书故事选自《萨迦格言释文》(德格版刻本)、《格丹格言释文》(青海塔尔寺木刻本)和《益世格言释文》(民族文化宫图书馆手抄本)。对于原版本刻印和抄写中的个别错误,请中央民族学院东嘎·洛桑赤列副教授作了校正。选自德格版《萨迦格言释文》里的故事,参照西藏人民出版社一九七九年出版的《萨迦格言及注释》作了部分修改。

三种格言释文中的故事,有不少内容相同,或者大同小异。我们从中选出内容比较好、文字比较优美,有关动物的二十六篇,加了标题,按原书顺序编辑成册(第一至第八篇选自《萨迦格言释文》,第九至第十八篇选自《格丹格言释文》,第十九至第二十六篇选自《益世格言释文》),并译成汉文,介绍给广大读者。

这些故事在民间广泛流传,为群众所喜闻乐见。有的故事在印度《五卷书》和佛经故事中能找到它的蓝本,但是通过藏族作家的加工,在藏族群众中长期流传,已成为藏族文学的组成部分了。

(二)

收进这本书的二十几篇故事的内容,主要有以下几个方面:

1、揭露与抨击剥削者、统治者的贪婪和暴虐。“青蛙除水鸥”、“狡诈的乌龟”无情地撕开了剥削者的伪善面纱，揭露了统治者的狡诈；“贪婪者的下场”、“贪心的狐狸”辛辣地讽刺了剥削者的贪婪；“狐狸为王”生动地刻划了一个不可一世的得势小人的形象。

2、同情与歌颂弱小者的抗暴斗争的。如“智兔驱大象”、“鹧鸪报仇”等描写了弱小者以智慧战胜了强暴者；“小动物救人”、“老鼠救大象”等说明了弱小者心地善良，富有聪明才智，他们团结起来就有力量。

这些故事反映了同情弱小者、被压迫者反对强暴者、压迫者的思想感情，具有鲜明的人民性。

3、赞扬美好品德，批评缺点的。如“和睦四兄弟”、“老鼠意登”赞扬了团结友爱、互相尊重、助人为乐的精神；“逞能的乌龟”批评了自吹自擂的人；“狂妄的狐狸”批判了狂妄自大、无自知之明者；“猴子嘲笑人”、“井底的青蛙”讽刺了坐井观天、孤陋寡闻、妄自尊大的人；“众鸟选王”揭露了投机取巧者的嘴脸；“兔子惊‘阶儿’”、“鲁莽的公鸽子”、“老虎怕‘漏’”说明了不调查研究、盲从、莽撞，必然会吃苦头的道理；“骄傲的狮子”说明骄傲者头脑不清醒，容易上当；“猫头鹰上当”说明了轻信敌人言辞，看不清本质，结果受骗。

这一类故事从正面和反面总结经验教训，给人以教益。

动物故事以拟人化的手法，形象地反映出人与人的社会关系和思想感情，不少故事具有寓言的意味。它在艺术上的特点是：结构简单，篇幅短小，主题鲜明，语言精练，寓意深刻，妙趣横生。

我们选译这些故事，目的是发掘文化遗产，供藏族和其他民族的读者阅读欣赏，并为研究藏族文学的同志提供资料。对于藏族同志学习汉文或汉族同志学习藏文，也许有所裨益，可作为一种补充读物。

由于水平有限，选编与翻译有不当之处，请读者批评指正。

编译者

དཀར་ཆག

目 录

- ཐོང་གཞི (1)
前言
1. རི་ཐོང་གིས་ཐོང་གི་བསད་པ། (1)
兔杀狮
2. ལ་མ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ། (4)
狐狸为王
3. སྒོ་ལྷན་རི་ཐོང་གིས་སྤང་ཆེན་བརྒྱལ་པ། (7)
智兔驱大象
4. སྤལ་བ་ཞིག་གིས་རྩ་སྦྱར་བསད་པ། (17)
青蛙除水鸥
5. བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་རེ་ཆོས་པ། (14)
众鸟选王
6. ལ་སྤྱིས་བཀམ་ཆགས་ཅན། (16)
贪心的狐狸
7. རྩལ་བ་མགོ་སྒྲོར་ཐེབས་པ། (18)
猫头鹰上当

8. ལུག་རྩན་ཏུ་རི་ཏུ་རི་ཞིག (23)

鲁莽的公鸽子

9. ཁྱི་བ་དབྱིག་ལྷན། (26)

老鼠意登

10. རུས་སྤལ་ཞིག་གིས་ལུང་ཤོབ་བཤད་པ། (31)

逞能的乌龟

11. སྤྱིའུ་ནམས་ཀྱིས་མིར་འཕྱ་སྤྲོད་བྱས་པ། (34)

猴子嘲笑人

12. བྱ་རྩག་དང་ལུག་པ། (36)

乌鸦与猫头鹰

13. སྦྱག་གིས་ཟགས་ཟེར་བར་སྦྱག་པ། (39)

老虎怕“漏”

14. མཐུན་པོ་སྦྱན་བཞེ། (42)

和睦四兄弟

15. ལ་མ་ཏམ་སེམས་ཅན། (47)

狂妄的狐狸

16. སེང་གེ་ང་རྒྱལ་ཅན། (50)

骄傲的狮子

17. བཞམ་ཆགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཡུགས་འབྲས། (53)

贪婪者的下场

18. རི་པོང་ཅལ་འདྲོགས།(36)

兔子惊“阶儿”

19. མཆིལ་བ་ཞིག་གིས་ཁྱད་ཤོབ་བཤད་པ།(60)

家雀自吹

20. བྱི་ལས་ཆོས་བཤད་པ།(65)

猫讲经

21. རུས་སྤལ་དང་སྒྲིུ་ཕྱོགས་པོ་བྱས་པ།(71)

乌龟和猴子交朋友

22. སྒྲིག་པས་དབྲ་ཤ་ལེན་པ།(76)

鸬鹚报仇

23. བྱི་བས་སྤང་ཆེན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་པ།(79)

老鼠救大象

24. སྒྲིག་ཆགས་ཉམ་རུང་གིས་མི་སྒྲིག་སྒྲིབ་པ།(82)

小动物救人

25. རུས་སྤལ་གཡོ་སྒྲིུ་ཅན།(88)

狡诈的乌龟

26. བྱོན་པའི་ནང་གི་སྤལ་བ།(93)

井底的青蛙

སྒྲིབ་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་གང་ན་ཡོད། འདི་བཞིན་དུ་སྒྲིབས་
 འགན་པར་བུམ་ཞེས་པ་དང་། རི་བོང་གིས་སྤྱོད་ནས་སངས་སྤྱོད།
 སྤྱོད་པ་སྒྲིབ་ཏུ་གཏོང་རིང་བ་ཞིག་བསྟན་ནས་ཡ་གཤི་ནང་ན་.....
 གཤེ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། དེའི་ཁར་སངས་གེ་སང་བ་ན་ཆུ་
 ནང་དུ་རང་གི་གཟུགས་བསྟན་མཐོང་བ་དག་པོར་བསམ་སྤྱོད།
 དུས་པ་ན་སྤྱོད་འདི་བར་སྤྱང་ངོ་། སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ན།
 གཟུགས་བསྟན་དེའང་འཁྲུག་གིན་འདུག་ལོ དེས་མཆེ་བ་བཅོམ་
 པ་ན། སྤྱོད་མཆེ་བ་གཅིགས་པར་སྤྱང་ངོ་། དེ་དག་ལ་
 སྤྱོད་པ་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་སྤྱོད་ཆོགས་བསྟན་པས་དེའང་བྱེད་.....
 ཅིང་འདུག་སྤྱོད། སངས་གེ་ད་ཆུལ་དང་ཞེ་སྤྱོད་གིས་དེའི་སྤྱོད་དུ་
 མཆོངས་ནས་ཞི་བ་ན། སྤྱོད་གསལ་རི་བོང་དེ་གཟུལ་ལས་ནམ་
 པར་ཆུལ་ལོ། །

兔 杀 狮

从前，一只狮子和一只兔子交朋友，同住在一个地方。

狮子生性骄傲而且力气大，兔子则力气小。狮子多次欺凌兔子，兔子感到十分恼火，最后忍无可忍，就想报复的办法。

当它想好一条计策后，便对狮子说：“喂！大王！那边有一个同大王长得一模一样的狮子，口出狂言说，‘若敢同我比试力气，就来试试；如果不敢比，就当我的奴隶！’”

狮子十分骄傲，便问道：“这么狂妄的家伙在哪儿？我就要同它比一比！”

于是兔子领着狮子走到一口深井旁，指着井内说：“就在那里边！”

狮子走到井口，从水中看见自己的影子，以为那就是自己的对手。狮子向它问话时，它也问话；狮子跳跃时，它也跳跃；狮子呲牙咧嘴时，它也呲牙咧嘴。狮子做了各种各样的动作，它都同样照做。狮子恼羞成怒，便朝影子扑去，结果淹死了。

聪明的兔子取得了胜利。

ལའོ་ཞིག། རྒྱལ་ཡོད་ཀྱི་ལོ།

ལ་སྤྱིས་བཀམ་ཆགས་ཅན་ཞིག་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྤྱགས་ཀྱན་
 དུ་ཉལ་བ་ན། རེ་ཞིག་སྔ་ཚས་མཁན་གྱིས་སྔ་ཅི་ཟངས་གང་
 སྤྱར་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་འགྲེ་སྤྱག་པ་ལས་དེ་ལས་ཐར་བ་ན།
 དེའི་སྤྱི་ཅི་མའི་མདོག་ཟར་མའི་མེ་དྲོག་ལྟར་གྱུར་རོ། དེའི་
 དུས་སྤྱད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་ཇོ་བོ་བཅའ་བ་ན། ལ་
 ཅིག་ན་རེ་ལ་ལ་ཁྱོད་སྤྱུ་ཡིན་ཟེར། དེ་ན་རེ་བདག་སྤྱག་ཆགས་
 དཔྱིག་ཀྱང་ཟེར། གཅན་གཟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ན་མདོག་མཛེས་པ་སྤྱད་ལམ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་རུང་་་
 ཟེར་རོ། དེ་ལ་ཁ་མཐུན་ཏེ་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསལ། སེང་
 གས་དེའི་སྒོན་པོ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་ན། སེང་གི་ལ་ལྗོན་ཅིང་འགྲོ་
 བ་ལ་སྐགས་པ་བཀྱར་བའི་རིམ་པ་བྱས་སུ་བྱིན་ཀྱང་། འཁོར་
 ཡལ་མ་ལ་ལྡང་ཞིང་ཁྱད་པར་རང་གི་རིགས་ལ་ནམས་ལ་གྱིན་དུ་
 གཙུག་བས་དེ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་གྲོས་བྱས་པ་ན། ཇོ་ཙོ་
 འདི་འདྲ་བ་ནི་བདག་ཅག་རང་གི་རིགས་གིག་འདྲ་ན། དེ་ཡང་
 རུ་ཅག་ཁོ་ན་ལ་ལྡང་བས་དེ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ།
 ཆེས་བཙོ་ལཱི་ཆེ་རང་ཅག་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་བརྒྱལ་བར་བྱའོ།
 དེ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་བརྒྱལ་བའམ། ཡང་ན་སྤུ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཅས་ཏེ། དུས་ལ་བབ་པ་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པས། ཇོ་
 ཙོ་དེ་ཡང་ལྷགས་གིག་དུ་སང་སྟེ་བརྒྱལ་བ་ན། དུད་འགྲོ་ཐམས་
 ཅད་འདུས་ནས་དེ་ལ་དམོད་ཅིང་མཐར་སེང་གི་ལ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་
 བཤད་དེ་དེ་ཉིད་དུ་བསད་དོ། །

狐狸为王

一只贪婪的狐狸为了寻找食物，到处游荡。一次掉进染匠配好的满满一锅靛青染浆里去了。它打着滚儿才挣扎着从里面爬出来，毛尖的颜色变成了亚麻花色。

这时，正逢动物们聚集在一起，要选一个首领。有的问狐狸：“你是谁呀？”

狐狸说：“我叫‘动物之宝’，也叫‘野兽之王’。”

“这样看来，你毛色美丽，举止端庄，很适合当我们的王了！”于是大家都同意推它为王。

狮子也成了它的臣仆，行走时，狐狸骑在狮子身上，大家对它十分尊敬。但是狐狸对它的属民却十分仇恨，尤其是欺凌它自己的同类。

于是狐狸们聚在一起商议说：“这一位大王好象是我们的同类，可他为什么又对我们特别仇恨？为了观察他究竟是不是和我们同类，十五日那天，我们集合起来一起嚎叫。如果是，他就会同我们一起叫，如果不叫，他的毛就会脱落。”

到了十五那一天，狐狸们就照此办法去做了。但是这位大王却单独走到一个地方去喊叫。于是动物们都集合起来骂它，最后把经过对狮子说了，狮子当场就把它弄死了。

ཕྱི་ལྷན་དེ་ཙེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ལེན་ལྟུང་ལ།

ནགས་ཆལ་སྐྱལ་པོར་གནས་པའི་རི་བོང་རབ་དུ་མང་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་མཆེན་ཡོད་པ་དེར་རྒྱ་
 རུང་བ་ལ་སྐྱལ་པ་ཉི་བར་མཁོ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རི་
 ཞིག་སྐས་ཀའི་ཆད་པས་ཉིན་པའི་སྤང་པ་ཆེ་བྱ་མཆོག་གི་ཆོགས་
 དེར་ལྷགས་ཏེ། རིང་བྱ་བཞིས་ཤིང་རི་བོང་སྒྲོ་གསལ་བ་རྣམས་
 ཡུལ་བརྟོན་པ་ན། ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ་རི་ལྷོར་བྱ་བར་བཞོས་
 པས། གཅིག་ན་རེ་ཁོ་བོ་ལ་ཐབས་ཡོད་དོ་ཟེ་ཅམ་མཐོ་བའི་
 སྒོན་པ་ཞིག་གི་ཁར་བདག་སྤངས་ཤིག ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 དེ་དེར་བསྐུལ་ལོ། དེ་ནས་བྱ་མཆོག་གི་ཆོགས་དེར་འདུས་པ་
 ན། དེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས། ཀྱ་ཡེ་ཁྱོད་སྔོད་ཅིག་ཅེས་
 བརྗོད་པས། དེ་རྣམས་གདོང་གྱེན་དུ་ཕྱིགས་པས་བྱིད་སུ་ཡིན་

ཅེའོ། རི་བོང་དེས་སྐྱས་པ། ང་ནི་དཀར་ལྗན་ཟླ་པའི་ཕ་

ཉེའོ། བྱོད་འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་བཏང་། ངའི་སྟོ་བ་ལ་གནས་

པ་འདི་རྣམས་འདོན་ན་ངས་བྱོད་ལ་ཚ་བེར་བཀྱེའོ། ཞེས་གསུང་

གིན་གངའོ། དེས་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཟླ་བ་སྤྱིན་གཡོ་བའི་ངོགས་

ན་གནས་པ་ཤར་བ་བརྟན་ཏེ། ཟླ་བ་འདི་ནི་བྱོད་ལ་སྐར་བས་

ཉིས་འགྲུར་གྱིས་བཀྱོན་པར་གངའོ། དེ་བས་ན་བྱོད་རྣམས་

བདེ་བར་འདོད་ན་ངའི་ངག་ལ་མི་སྟན་ཡང་ཉོན། ང་ལ་ཡང་

གནོད་པ་མ་འཆེ་ཞེག་ཅེའོ། བྱུ་མཆོག་དག་གིས་གྲོས་བྱས་ཏེ།

དཀར་ལྗན་ང་ལ་མ་སྤྱིན་བྱོད་ཀྱི་གསུང་ལ་ཉན། ཕ་ཉ་བ་ལ་ཅི་

སྟེ་འཆེའོ། དེ་ན་རེ། འོ་ན་བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འབབ་བོ། དེ་

ལྟར་བཀྱེའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡབ་ནས་སྤྱིན་དང་བུལ་བའི་ཟླ་བ་བརྟན་

ཏེ། ང་ནི་སྐལ་ལྗན་བྱོད་ལ་བཀྱོན་པ་ཞི་ཡིས། བྱོད་རྣམས་

བདེ་བར་སོང་ཞེག་ཅེས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་གནས་ན་བདེ་བར་

བྱུའོ། །